

Çin Tarihi Xia ve Shang Hanesi Dönemleri: Bölüm 2

Bu yazımızda, Xia hanesinin başlangıcını, Büyük Yu'yu ve Xia'nın yıkılışından bahsedeceğiz. Xia'nın tarihi zaten tek bir yazıya yeterince uzun ve kavranması önemli olan bir tarihi zaman olduğu için bu yazıda sadece Xia'yı anlatmaya karar verdim. Diğer yazımızda da sadece Shang olacaktır ve daha sonrasında Antik Çin'in bu iki devletini bitirip sonraki devletlere geçeceğiz. Hepinize iyi okumalar.

Xia Hanedanlığı: Büyük Yu, babasının hatalarından kendine ders çıkardı: Gun tek başına çok fazla şey başarmaya çalıştı, yardıma ihtiyacı olduğunu kabullenmemiş ve kendi gücünü fazla görmüştür. Doğaya ve doğa kaynaklarına karşı da ters ve kaba davranmış suyla beraber çalışacağına suya karşı çalışmıştır. Yu bunun aksine diğer kabilelerle anlaşmış ve su kanalları yapmıştır, bu kanallar suya zıt değil suyu suyun cinsinden olan denize akıtan ve suya karşı gelmeyen kanallardır. Yu'nun projesi tamı tamına 13 yıl sürdü ve bu süre zarfında projesine o kadar odaklanmıştı ki evinin olduğu bölgeden hatta direkt evinin önünden üç kere geçmiş olmasına rağmen evine dahi gitmedi. Evinin önünden geçtiği bu zamanlarda eşi ve küçük oğlu onu eve çağırması, iş arkadaşları da dinlenmeye gitmesi gerektiğini söylese de o işine sıkı sıkıya bağlı kalmış ve bitene kadar ayrılmamıştır. Su baskınından kaynaklı, bir sürü insanın evsiz kalmasından, eşlerini ve evlatlarını kaybetmiş olmalarından kaynaklı işi bitene kadar, bu problemi çözene kadar, evine gidip dinlenmesinin doğru olmadığını düşünmüştür. Tekdüze görüşlülüğünden ve çalışmasına olan adanmışlığı, halkını ve çevresindekileri de etkilemiştir ve onu rol model olarak almışlardır. Bu sebeple herkes daha fazla çalışmış ve kısa sürede bütün baskın bitmiştir, nehir kontrol altına alınmıştır. Su problemi çözüldükten sonra, Shun, Yu ile gurur duymuş ve onu ordularının başına geçirmiştir. Yu, askerlerini Sanmiao'ya, Xia'ya düşmanlık besleyen ve sürekli yağmalayan bir kabile, doğru yönlendirmiştir. Yu, Sanmiao'yu yenmiş ve onları buldukları topraklardan uzaklaştırmıştır. Bunun karşılığında Shun, Yu'yu tahtın varisi olarak atamıştır. Yu'nun hükümdarlığı, Xia hanedanlığının başlangıcı olarak geçmektedir ve Büyük Yu olarak tarihte geçmektedir. İsmi böyle geçmesinin sebebi sadece su baskını bitirip, suyu kontrol alması daha sonrasında da Sanmiao'yu topraklardan kovması değil bunun yanı sıra 9 bölgeden oluşan stabil bir merkezi devlet kurabilmiş olmasıdır[1][2].

Yu'nun Ölümü & Xia'nın Yıkılışı

Yu, Xia hanesini tamı tamına 45 yıl yönetmiştir ve ölüm döşeğindeyken oğlu Qi'yi devletin varisi olarak ilan etmiştir. Qi, büyük su baskını döneminde daha küçük bir çocuktu ancak herkes onun babasının su baskını döneminde kendini sadece baskını durdurmaya yöneltmiş olması ve eve çağırılmalarına rağmen gelmeyip, işle uğraşması bu dönemde de Qi'nin babasının yanında olmamasına rağmen bu dönemi kendi içinde çok iyi yönetmesiyle alakalı hikayeden kaynaklı çok sevmişlerdir. Yu aslında beraber çalıştığı vekili olan kişiyi varis olarak atayacakken, halkın Qi'yi çok sevmesi, Qi'nin başa geçmesini istemelerinden ve bunu uygun görmelerinden kaynaklı varis olarak Qi'yi seçmiştir. Yu'nun Qi'yi başa geçirmesiyle

beraber hanedanın aile içerisinde babadan oğula geçiş sistemini de başlatmış oldu. Qi' nin oğlu Tai Kang, kötü bir imparator olmasına rağmen ondan sonra gelen çoğu Xia hanedanları, büyük icatlar yapmış, inovasyonlar yapmışlar ve oldukça yetenekli kimseler olmuşlardır. Buldukları şeylerin arasında, savaşlarda kullanılan zırhlar ve Şövalyelik kuralları da vardır. Qi' den sonra gelen dördüncü imparator ise birçok efsane içinde adı geçen, Xia'yı tekrardan şahlandırmış imparator Shao Kang' dir. Bunun devamında Xia hanesinin yıkılış dönemi ülkeyi yönetme sorumluluklarından çok, sürekli alkol içmekle ilgilenmiş olan ve milattan önce 1789 -1758 yılları arasında imparator olan Kong Jia döneminde olmuştur. Kong Jia' dan sonra Gao ve daha sonrasında da Fa başa geçmiştir, bu imparatorlar da kendileri haricinde kimsenin hayatını iyileştirmemiş ve ülkeyi iyiye götürmemişlerdir. Son İmparator Jie(M.Ö 1728-1675) ise bir tiran olan ve Cennetin görevi diğer adıyla(Mandate Of Heaven) diye geçen görevi kaybederek imparatorluk hakkını Antik Çin Kültürüne göre kaybedince, Tang tarafından tahttan indirilmiş ve Xia devleti yıkılmıştır, yerine ise Shang hanesi (devleti) kurulmuştur[2].

Mandate Of Heaven: Antik Çin'de geçen bir felsefik konsept olan ve tam olarak Zhou hanesi (M.Ö 1046 - M.Ö 256) döneminde net olarak ortaya çıkan cennetin görevi felsefesidir. Görev, bir Çin İmparatoru'nun imparatorluğu yönetecek kadar erdemli olup olmadığını belirler ve eğer imparator kendine biçilen bu sorumlulukları yerine getirmese, görevi ve gerçek imparator olma hakkını kaybeder[3].

Görev 4 temel üzerine kurulmuştur bunlar ise:

- 1.Cennet, imparatora yönetme yetkisini verir.
- 2.Bir tane cennet olduğundan ancak bir tane gerçek hükümdar olabilir.
- 3.İmparatorun erdemliliği yani erdemi onun yönetme hakkını bahşeder.
- 4.Hiçbir hane her daim yönetme hakkına sahip değildir[3].

Kaynakça

[1]http://afe.easia.columbia.edu/timelines/china_timeline.htm

[2]https://www.ancient.eu/Xia_Dynasty/

[3]<https://www.thoughtco.com/the-mandate-of-heaven-195113>